

Adviesbureau

Mertens B.V.

VELDONDERZOEK STEENUILEN KLOMPERWEG 101 TE LUNTEREN

Advies op het gebied van natuur, ruimtelijke ordening en natuurwetgeving.

VELDONDERZOEK STEENUILEN KLOMPERWEG 101 TE LUNTEREN

rapportnummer 2023.4205

mei 2023

In opdracht van:
Bouwbedrijf Nap B.V.
Postbus 129
6740 AC Lunteren

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en natuurwetgeving

 Utrechtseweg 120, 6871 DV Renkum
 06-29458456

 info@adviesbureau-mertens.nl
 www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Renkum, 2023.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

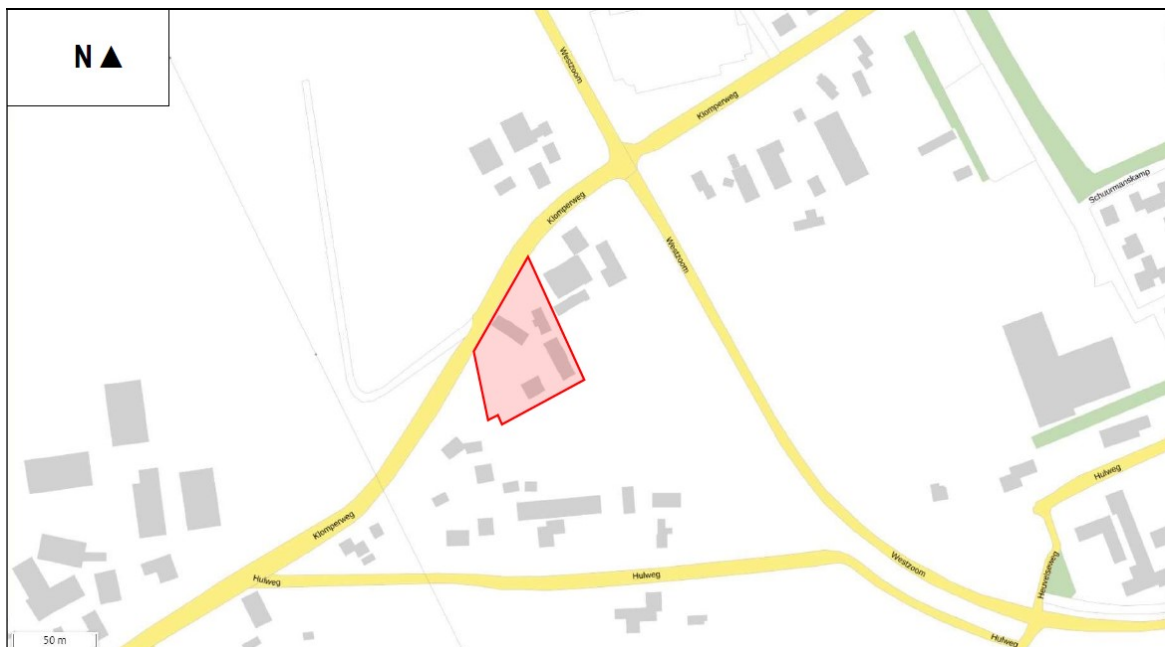
INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANNEN.....	2
1.3 DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK	2
1.4 OPBOUW RAPPORT	3
 2. ECOLOGIE STEENUILEN.....	4
 3. METHODE.....	5
 4. RESULTAAT INVENTARISATIE	8
 5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE	9
 GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	10
 BIJLAGEN	11
1. VOORWAARDEN	12

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Er is het voornemen voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Klomperweg 101 te Lunteren (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging en begrenzing van het plangebied). De aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen ontstaan op soorten die beschermd zijn via de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan is in 2023 een verkennend onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van en de eventuele effecten op deze beschermde planten- en diersoorten (Adviesbureau Mertens, 2023). Uit dit onderzoek volgt dat het voorkomen van steenuilen in de zuidoostelijke schuur niet kan worden uitgesloten. Op grond hiervan is aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Renkum gevraagd om een veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van steenuilen en indien aanwezig, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze uileninventarisatie weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied aan de Klomperweg 101 te Lunteren (rood).

1.2 Het plangebied en de plannen

Het plangebied is gelegen aan de Klomperweg 101 te Lunteren. Voor een omschrijving van dit gebied en de plannen wordt verwezen naar het verkennend onderzoek (Adviesbureau Mertens, 2023).

1.3 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke uilen te verwachten en aanwezig zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Komen steenuilen voor ter plaatse van en in de directe omgeving van het plangebied aan de Klomperweg 101 te Lunteren?
2. Vinden steenuilen nadelen van de plansituatie?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de steenuil (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van uilen (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op uilen (hoofdstuk 5).

In bijlage 1 worden de voorwaarden van het onderzoek weergegeven.

2. ECOLOGIE STEENUILEN

Sovon, 2019, Waarneming.nl, Vogelbescherming.nl. Bij 12, 2022

In Nederland leven zes soorten uilen; kerkuil, oehoe, steenuil, bosuil, ransuil en velduil. Naast deze soorten is ruigpootuil vastgesteld in Drenthe en Friesland. Deze ruigpootuil is daar niet tot broeden gekomen. Onderstaand wordt de ecologie van de steenuilen nader beschreven omdat deze uil in potentie kan voorkomen aan de Klomperweg 101 te Lunteren.

De dwerg onder de uilen heeft zich altijd dicht bij de mensen gewaagd en geniet, ondanks zijn geringe grootte, reeds eeuwenlang veel belangstelling. Zelfs de godin der wijsheid van het oude Griekenland koos de steenuil als metgezel, waardoor hij, als symbool der wijsheid, geschiedenis maakte. De steenuil is slechts zo groot als een merel. De bovenzijde is donkerbruin en bezet met witte vlekken. De staart is bruin met vier tot vijf witte dwarsbanden. De onderzijde is witachtig met donkere, langwerpige vlekken, welke het dichtst voorkomen op het bovenste gedeelte van de borst. Er bestaan geen verschillen in verenkleed tussen mannetjes en wijfjes. De opvallend grote ogen zijn fel citroengeel, de snavel grijsgeel en de poten witachtig bevederd. Steenuilen vliegen meestal laag over de grond in een golvende, spechtachtige vlucht. Hierbij valt op dat zij vrij korte afgeronde vleugels hebben. Het gewicht van de steenuil ligt meestal tussen 170 en 240 g.

Wij zouden de steenuil ook wel loopuil kunnen noemen, want geen van onze uilen is zo regelmatig op de grond waar te nemen. Steenuiltjes lopen, hoogopgericht kijkend soms, actief te zoeken naar wormen, insecten of andere zich op de bodem bevindende prooien. Daarnaast jagen zij veel vanaf een uitkijkpost, zoals een bosuil. Soms ook 'bidden' zij boven de vegetatie, zoals een torenvalk, echter nooit lang. Geen van onze inheemse uilen eet zo veel insecten als de steenuil. Het kwantificeren van het aandeel insecten in de totale biomassa geconsumeerde prooien is een moeilijke zaak. Over het algemeen kan echter worden gesteld dat, op basis van aangevoerde prooien bij een nest, een aanzienlijk deel uit ongewervelde dieren bestaat. Het betreft vooral insecten, insectenlarven en wormen. Het menu is echter over het algemeen zeer gevarieerd. Het kleine steenuiltje kan ook opvallend grote prooien aan.

De nestplaatskeuze van de steenuil is zeer gevarieerd. Oude gebouwen, muren, ruïnes, hoogstamboomgaarden en hopen hout bieden nestmogelijkheden in de vorm van spleten, hopen of nissen. Steenuil kunnen rond deze plaatsen zonnend worden aangetroffen maar zijn het eenvoudigst waar te nemen in het zeer vroege voorjaar als zij roepen. Op zulke plaatsen vallen steenuilen jaarrond aan te treffen als gevolg van het feit dat de steenuil een typische standvogel is.

3. METHODE

Uilen kunnen worden geïnventariseerd als zij actief zijn. Met name de roep is hierbij bepalend bij de inventarisatie. Uilen roepen doorgaans in het vroege voorjaar.

Volgens het Kennisdocument steenuil (Bij12, 2017) dient de steenuil geïnventariseerd te worden:

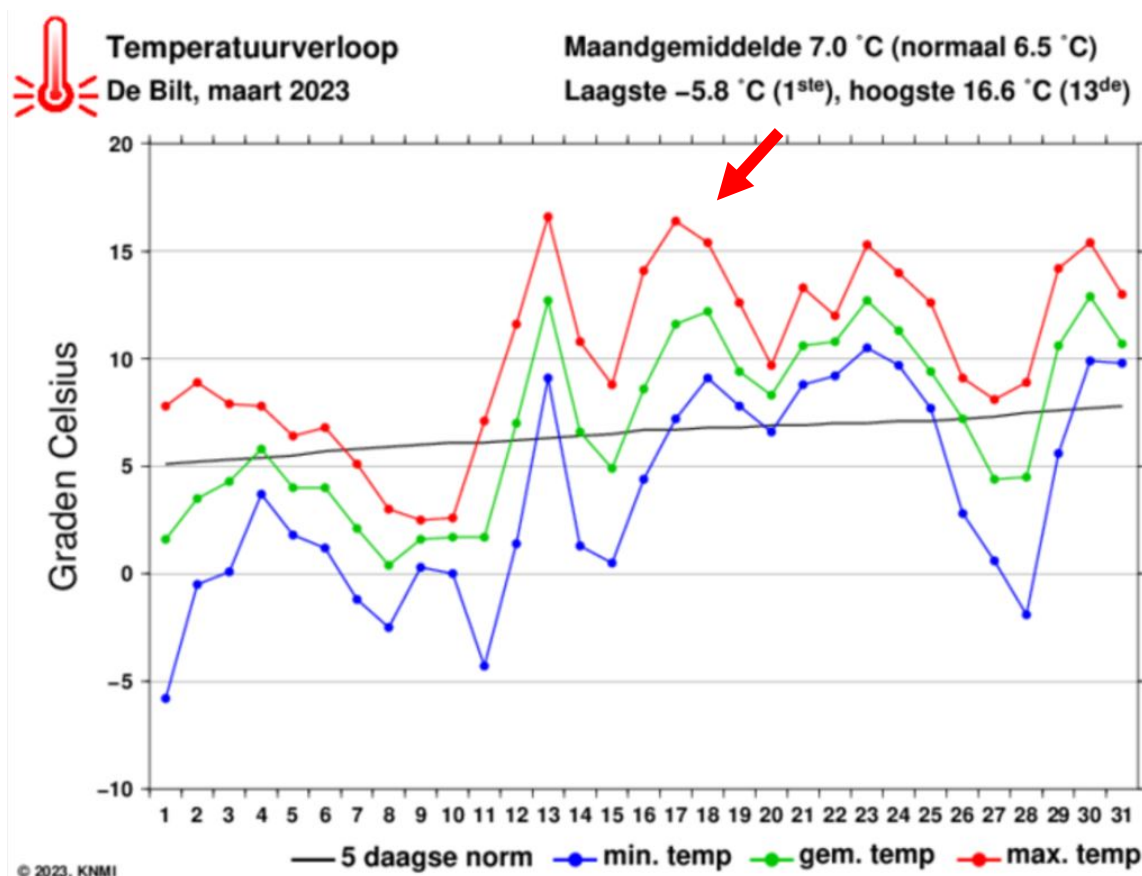
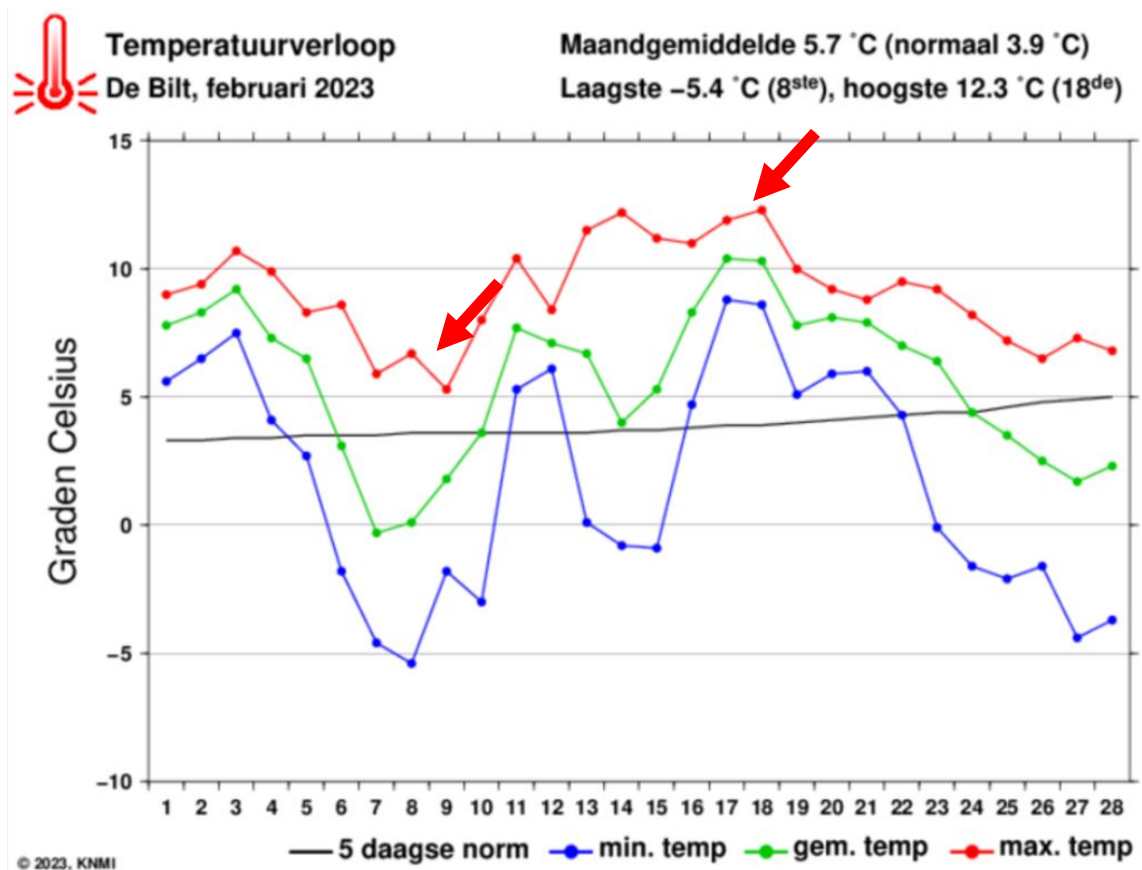
- in de meest optimale periode van 15 februari tot en met 15 april.
- tijdens goede weersomstandigheden plaatsvinden; rustig weer zonder neerslag.
- in de avondschemer, vanaf een halfuur na zonsondergang, tot middernacht.
- door de baltsroep van de steenuilen af te spelen of na te doen vanaf een geluidsdrager.
- overdag te zoeken naar zaken die op de aanwezigheid van een territorium duiden, bijvoorbeeld sporen.

De afwezigheid van broedende steenuilen kan worden aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 1 februari tot en met 30 april -waarbij er minimaal 1 maand zit tussen het eerste en het laatste bezoek- geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Overigens kan het daadwerkelijke gebruik van het nest gebeuren van begin februari tot en met half juli. De werkelijke periode is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en van het voedselaanbod.

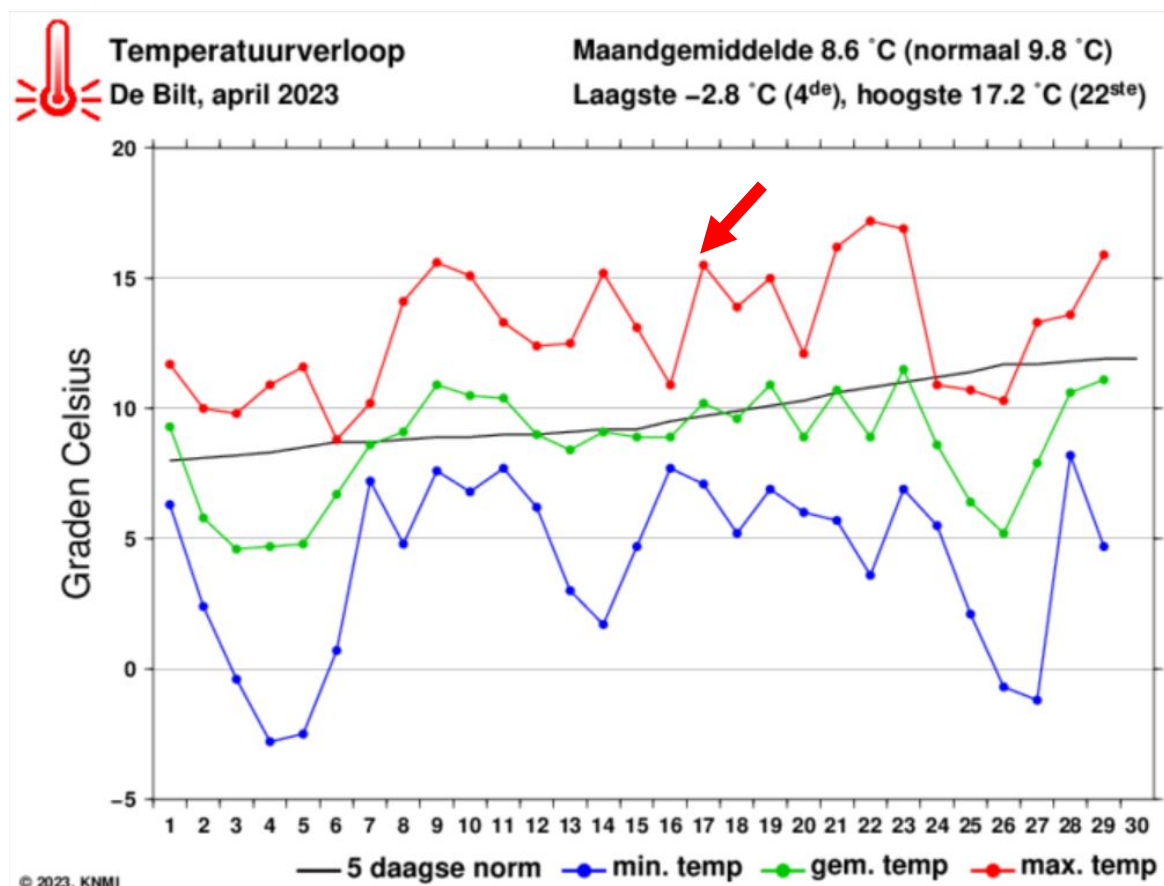
Ten behoeve van de inventarisatie van de steenuilen zijn vier gerichte inventarisatieronden uitgevoerd op 7, 15 februari, 17 maart en 17 april 2023. Geïnventariseerd is derhalve in de optimale periode van de steenuil. Gedurende alle veldbezoeken was het rustig weer (geen / nihil wind) en geen neerslag (regen o.i.d.). Daarnaast was het (vrij) helder weer (zie figuur 2). Dit roepen werd gedurende vier inventarisatiemomenten gestimuleerd door het afspelen van geluiden waarop de uilen doorgaans terugroepen. Dit stimuleren van de roep werd op meerdere plaatsen in en rond de Klomperweg 101 te Lunteren uitgevoerd. De inventarisatiemethode bestaat derhalve feitelijk uit het afspelen van de roep van de steenuil, waarmee steenuilen worden aangezet tot een reactie (zie tabel 2).

Tabel 1. Overzicht van de inventarisatieronden naar het voorkomen van de steenuil ter plaatse en rond de Klomperweg 101 te Lunteren.

Datum	duur	Wind	Neerslag	Temperatuur
7 februari 2023	20.00-22.00 uur	Geen	Geen	5 graden
15 februari 2023	21.00-23.00 uur	Geen	Geen	8 graden
17 maart 2023	21.30-23.30 uur	Geen	Geen	12 graden
17 april 2023	22.00-24.00 uur	Geen	Geen	7 graden

Figuur 2. Inventarisatiemomenten steenuil aan de Klomperweg 101 te Lunteren ten opzichte van het weer.

Vervolg figuur 2. Inventarisatiemomenten steenuil aan de Klomperweg 101 te Lunteren ten opzichte van het weer.

4. RESULTAAT INVENTARISATIE

Gedurende onderhavig gericht veldonderzoek zijn geen steenuilen waargenomen. Er werden geen uilen gehoord of gezien. Tevens werden geen adulte uilen vastgesteld rond het plangebied aan de Klomperweg 101 te Lunteren. Gedurende het verkennend onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van en de eventuele effecten op deze beschermde planten- en diersoorten (Adviesbureau Mertens, 2023) zijn ook geheel geen sporen van steenuilen vastgesteld.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er is het voornemen voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Klomperweg 101 te Lunteren. Het voorkomen van steenuilen kon niet worden uitgesloten in de zuidoostelijke schuur. Op grond hiervan is aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een veldonderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van steenuilen en indien aanwezig, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan.

Steenuilen zijn niet vastgesteld in en rond de Klomperweg 101 te Lunteren. Gedurende het gericht onderzoek in 2023 zijn geen sporen of steenuilen of steenuilen gehoord of gezien. Door middel van een verkennend veldonderzoek (Adviesbureau Mertens, 2023), zijn reeds overige beschermde soorten uitgesloten of is aangegeven voor soorten met een algemene ontheffingsvrijstelling hoe hiermee moet worden omgegaan.

Op grond van bovenstaande analyse worden negatieve effecten op beschermde planten- en diersoorten uitgesloten; de ruimtelijke ontwikkeling van de Klomperweg 101 te Lunteren is niet in strijd met het gestelde binnen de Wet natuurbescherming.

De zorgplicht blijft onverkort van kracht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten. Voor- en gedurende de uitvoering dient derhalve rekening gehouden te worden met overige soorten. Aanwezigheid bij de start van de sloop van de opstallen is hierbij aan te bevelen.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Literatuur

- Adviesbureau Mertens, 2023. Quick scan beschermde planten- en diersoorten Klomperweg 101 te Lunteren. Renkum, 1-20.
- Bij12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Utrecht 1-44.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad den Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van den van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 34 (2016), 1-84.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Sovon, 2019. Vogelatlas van Nederland. Kosmos, Utrecht.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.netwerkecologischemonitoring.nl
- www.verspreidingsatlas.nl

BIJLAGEN

1. VOORWAARDEN

Adviesbureau Mertens BV (ingeschreven in het handelsregister onder nummer 09110429) richt zich op de inventarisatie van natuur- en landschapswaarden en de eventuele effecten van plannen of projecten op deze waarden. Vaak wordt daarom getoetst aan de geldende wet- en regelgeving.

Dieren en planten kunnen zich vestigen na onderzoek en ook is er een mogelijkheid, dat ondanks onderzoek dieren zich verborgen houden of dat planten niet zijn opgekomen in een bepaald jaar doordat het bijvoorbeeld een droog of koud voorjaar is. Ook komt het zeer soms voor dat wilde dieren zich anders gedragen in bepaalde situaties zoals op plaatsen waar veel mensen komen, waar veel geluid is of veel lichtverstrooiing. Daarom heeft Adviesbureau Mertens BV een inspanningsverlichting en geen resultaatverplichting bij inventarisaties. Adviesbureau Mertens BV is niet aansprakelijk voor het zich verborgen houden, nadien vestigen of verplaatsen van soorten.

Zoals bovenstaand weergegeven wordt getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. Een plan of project wordt met de grootste zorg getoetst door Adviesbureau Mertens BV. De geldende interpretatie van de wet- en regelgeving is aan verandering onderhevig en sinds de decentralisatie van bevoegde gezagen treden er ook regionale verschillen op. Adviesbureau Mertens BV is niet verantwoordelijk voor veranderde interpretatie van de wet- en regelgeving.

Na verrichtte werkzaamheden worden projecten soms overgedragen of wordt er op een andere manier invulling gegeven aan de uitvoering. Adviesbureau Mertens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, of schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens afkomstig van Adviesbureau Mertens BV. De opdrachtgever vrijwaart Adviesbureau Mertens BV voor aansprakelijkheid van derden als gevolg van deze toepassingen.

Omdat dieren en planten zich verplaatsen, zich kunnen vestigen na onderzoek en de geldende interpretatie van wet- en regelgeving aan verandering onderhevig is, is een onderzoek twee jaar geldig. Na twee jaar dient een onderzoek en/of advies geactualiseerd te worden. De opdrachtgever is hiervoor zelf verantwoordelijk.

De interpretatie van wet- en regelgeving kan zijn gewijzigd na advies, de situatie kan veranderd zijn en daarnaast dient voldaan te worden aan de Zorgplicht van bijvoorbeeld de Wet natuurbescherming. Tijdig maar in ieder geval voorafgaand van start van eventueel fysieke werkzaamheden dient de initiatiefnemer / uitvoerder zich daarom opnieuw op de hoogte te stellen van eventueel aanwezige natuur- en landschapswaarden in en rond een plangebied en hoe hiermee moet worden omgegaan. Voor uitvoer dienen natuur- en landschapswaarden en eventueel gewijzigde situaties in kaart gebracht te worden en dient nagegaan te worden hoe hiermee moet worden omgegaan.

Adviesbureau Mertens BV is niet aansprakelijk voor indirecte en/of gevolgschade, waaronder mede wordt verstaan gederfde winst en schade als gevolg van bedrijfstagnatie.

Inzake schadevergoeding geldt bij een toerekenbare tekortkoming van Adviesbureau Mertens BV een aansprakelijkheidsbedrag van maximaal drie maal de opdrachtwaarde.

Adviesbureau

Mertens B.V.

Telefoon (06) 29 45 84 56

E-mail info@adviesbureau-mertens.nl

Advies op het gebied van natuur, ruimtelijke ordening en natuurwetgeving.